

VERHALEN OVER V-BOMMEN OP HOBOKEN¹

ALGEMENE VERHALEN

JOZEF BORMANS 21/10/1926.

Wij woonden in de Goedentijdstraat nr. 10. Op een dag, ik was toen 18 jaar, moest ik enkele verschoven dakpannen goedleggen op het dak. Het dak was enkel bereikbaar door een in die tijd klassiek klein klapvenstertje. Ik zat ongeveer op de nok van het dak om de pannen te controleren toen ik in de verte een V1 eerst hoorde, en daarna zag aankomen. Gefascineerd bleef ik kijken terwijl hij steeds dichterbij kwam tot plots de motor uitviel van de V1 en dat betekende maar één ding, hij begon aan zijn glijvlucht naar de grond, naar mij. In paniek sprong ik recht op het dak, rende gewoon richting dakraam en dook als een volleerd duiker door het dakraam het huis binnen om met de rest van het gezin naar de kelder te vluchten. Dagen later hoorde ik dat de V1 in de polder van Kruibeke was gevallen. Ik ben nog dikwijls naar dat kleine dakraampje gaan kijken.

ONBEKEND, GEBOREN 1933

Wij hadden een kat en die hoorde een V1 aankomen lang voor dat wij hem hoorden. Dan kroop ze ineem en legde haar oren in haar nek en ja twee of drie minuten later hoorden wij ook het geronk van de V1.

ONBEKEND

Naast het huidige Procap kan men de polder inwandelen en ziet men, nu nog, al snel een vierkant betonnen 'platform'. Daarop stonden luchtafweerbatterijen opgesteld om de V-bommen naar te halen.

ONBEKEND

In Burght stond een valse kertoren om de V-bommen af te leiden van de petroleuminstallatie in Hoboken.

V-BOM 01: OP 26 OKTOBER 1944 OM 16H30

STAN PAUWELS

*In stille herinnering aan
Achiel, François, Pierre.*

*We waren bevrijd!
Vier september lag reeds lang achter ons. En toch ...*

---

¹ De gebruikte lijst komt uit het boek 'Antwerpen onder de V-bommen 1944 – 1945'. Koen Palinckx 2004. De V-bommen op Hoboken werden chronologisch gerangschikt en van een volgnummer (ID) voorzien.

Ondanks de toch wel grote aanwezigheid van een bezettende troepenmacht in onze gemeente: Flak op de grote dijk, Flak op de zandplaat, brandweerkorps in "Ons Huis", ('t Hof van Hoboken) en het "Patronaat" in de Berkenrodelei, later ook in de gebouwen naast den "Ouden Duivenbond", staat voor ons jongeren van toen die oorlogsperiode als een avontuurlijke, zij het gevaarlijke episode in ons leven gegrift.

Enkele van mijn jeugdige leeftijdgenootjes hebben de prijs met hun leven moeten betalen. Na meer dan vijftig jaar verwijlen mijn gedachten nog bijna dagelijks bij mijn onfortuinlijke speelkameraadjes, Achiel Vertriest en Pierre Vandiependael, beiden omgekomen bij de V2 inslag in de polder op die rampzalige dag, donderdag 26 oktober 1944, in de late namiddag. Ik heb navraag gedaan bij het Koninklijk Meteorologisch Instituut te Ukkel om de nauwkeurige weersomstandigheden van die bewuste dag te bekomen, doch bekwam enkel in quasi telegramstijl de in bijlage afgedrukte brief. Oordeel zelf.

Het regende die dag niet... en toch...

Het was alsof ik in die brief de bevestiging las dat die afschuwelijke rookwolk, ten gevolge de inslag achter de hovingen van de Scheldelei me wel degelijk tegemoet kwam gedreven die 26 oktober 1944 rond 16u30, uit noordnoordoostelijke richting. Ik zie ze nog voor mij...

In die tijd was het een dagelijkse gewoonte, voor mij een "dagelijkse plicht", om voor brood te gaan aanschuiven bij "Het Lekker Brood" te Hemiksem. Steeds in het goede gezelschap van gebuur en huisvriend Emiel Verrycken, den "Dikke Mil" in de volksmond, gaan aanschuiven, soms urenlang om één brood mee naar huis te kunnen brengen.

Zo ook op die noodlottige dag, die 26 oktober 1944.

Ik zal het nooit vergeten, ik kàn het nooit vergeten.

Kort na de middag kwamen de jongens uit de buurt, ditmaal Achiel Vertriest en François Roothoofst vragen of ik mee mocht gaan vissen in de polder. Het antwoord van moeder was als steeds: hij mag komen zodra hij terug is van "Het Lekker Brood". De dag scheen te zullen verlopen zoals zovele andere dagen voordien. Met de velo, fietsen bestonden nog niet, en "den Dikke" naar Hemiksem. Voor mij het dagelijkse uitstapje, het tijdloze lanterfantend aanschuiven in vier- tot vijf mensen brede rijen, vier straten lang (rond het vierstraten-blok van het Lekker Brood); tussen alle slag van volk, meestal vrouwen, oudere mannen en kinderen, véél kinderen: elke persoon één brood, één Lekker Brood.

Brood bekomen, bevrijd, de terugweg lustig aangevat, doch... deze dag zou NIET verlopen zoals die vele andere dagen voordien.

We waren juist voorbij "den halt" op de Sint-Bernardsesteenweg, als we in de verte de fatale impact zagen en hoorden. Een schok ging door ons heen. Dat was bij ons, dat kon niet anders dan bij ons zijn!

*Een V2, een raketbom bij ons!*².

Een beklemmend gevoel maakte zich van me meester, ik schreeuwde nog iets als: "dat is bij ons" en recht op m'n pedalen ging ik er te vierklauwens van door richting huis. Hoe meer ik naderde hoe meer ik er van overtuigd werd dat het bij ons thuis zo niet in de onmiddellijke buurt moest zijn. In de Berkenrodelei aangekomen was er reeds een grote volkstoeloop en ter hoogte van de Commandant Weynsstraat was er geen doorkomen meer aan. Het was dank zij de tussenkomst van "Ragheno", Maurice De Bock, ook gekend als "Lange Mores" of nog "de Polderburgemeester": "Dat is de zoon van de familie Pauwels, laat hem maar door" dat ik er doorheen mocht. Vlak bij huis tussen de massa volk zag ik m'n ganse familie verenigd, m'n oudste zuster lichtjes bloedend aan het hoofd ingevolge glasscherven, gelukkig niets ergs. Iedereen in shocktoestand.

Langzaam kwam dan het gruwzame nieuws ook tot bij ons door. Een V-2 was ingeslagen achter de huizenrij van de Scheldelei.³ De moeder van Achiel, buiten zichzelf van angst om haar zoontje liep de hof in schreeuwend "Achiel... Chilleke"... Niets, niets, geen antwoord. En het was deze moeder die de verschrikkelijkste ontdekking van haar leven moest doen... Haar kind was DOOD!

De sluipmoordenaar had zijn werk gedaan.

Pierre en François werden levensgevaarlijk gewond aangetroffen op de plaats van het onheil. Ze werden in allerijl overgebracht naar het gasthuis, doch ook voor Pierre kon geen hulp meer baten. Slechts 's anderendaags vernamen we dat ook hij in de loop van de nacht aan zijn verwondingen was bezweken. De verbittering bij de buurtbewoners was hartverscheurend, geschreeuw, gevloek, onmacht en opgekropte woede. De ouders en bloedverwanten van de beide slachtoffertjes waren als wezenloos, geslagen; ook zij waren verwond, verwond tot in het diepst van hun ziel.

---

² De V2 is in feite de A4 raketbom van Wernher Freiherr von Braun, Ph. D. Kenmerken: lengte 14 meter; doormeter 1,80 meter; gewicht 13 ton; gewicht springlading 975 kilogram; brandstof 5 ton vloeibare zuurstof en 4 ton alcohol; vliegbereik 191 kilometer. Hoogtebereik 85 kilometer; eindvalsnelheid 5500 km/uur. Bliksemschicht onmiddellijk voor de inslag is snelheid van het licht: 300.000 km/sec., dit was tevens de oorzaak van de ermede gepaard gaande donderslag. (Voor de eigenlijke detonatie van de springlading, vandaar de steeds dubbele knal bij een V2).

Het was vanaf de lanceerbasis Ockenburg of Loosduinen, ten zuiden van Den Haag dat de fatale V2 door het SS-Sondercomrnando Gruppe Süd onder het commando van SS Gruppenfiihrer Dr. Ing. Kammler werd afgevuurd. Op 26 oktober 1944 werden er van daar uit maar liefst negen raketten afgevuurd op Antwerpen, Luik en Londen. Die van de Scheldelei was er één van.

³ Dokter H. Dierickx stipt in zijn boek "Geschiedenis van de Gemeente Hoboken" (uitgave 1954) op bladzijde 295 "kaart met plaatsaanduiding van de neergekomen V-bommen" de plaats van dit gebeuren verkeerdelijk aan als een V1 inslag. Allen die het gebeurde van nabij hebben beleefd weten echter dat het een V2, een RAKETBOM, de "stille sluipmoordenaar" was.

Het medeleven met de getroffen families was algemeen. Iedereen treurde mee om het verlies van deze twee jonge levens. De tol was zwaar, twee doden en François zeer zwaar gewond aan het hoofd. De geneesheren vochten voor zijn leven. Doch de geneeskunde vermocht nog niet te presteren zoals dit de dag van heden soms wel kan. Men kon hem niet opereren. Het was te delicaat.

Hij overleefde het doch was voor het leven getekend. Dit alles gebeurde in hun prilste levensjaren.

Achiel Vertriest⁴ was 13 jaar.

Pierre Vandiependael⁵ was 12jaar.

Ik moest die dag om brood. Naar "Het Lekker Brood".

Het heeft me nooit meer losgelaten.

MARCEL VAN HOUWENHOVE, GEBOREN 1932

Reactie op:

"Archief opdracht oorlogsschade op de Hobokense bedrijven tijdens W.O.II" verschenen in tijdschrift Hobuechen 2007/4)

Bron: tijdschrift Hobuechen 1135 -2008/1

Marcel Van Houwenhove laat ons volgend bericht:

Mijnheer,

Het decembernummer van 2007 jaargang 22 nr. 4 heeft mijn aandacht getrokken, in het bijzonder archiefopdracht oorlogsschade op de Hobokense bedrijven tijdens W.O.II.

Het spreekt voor zich dat niet u doch Thomas Van Poucke en het PAA verantwoordelijk zijn voor de tekstinhoud van deze archiefopdracht.

In Tabel 2 onderaan blz. 175 wordt 5 november 1944 vermeld als de eerste bominslag te Hoboken, wat pertinent onjuist is.

Op 26 oktober 1944 werden alle Antwerpse scholen voor onbepaalde tijd gesloten omwille van het toenemend gevaar voor bominslagen. (Als 12 jarige knaap betekende dat: géén school, géén huiswerk: vakantiejoepie!!!)

De pret heeft echter niet lang geduurd.

Op diezelfde 26 oktober 1944 viel rond 14 uur in de polder te Hoboken, achter de huizen van de Scheldelei de eerste V2 bom. Twee van mijn speelkameraden (13 en 11 jaar) overleden ter plaatse en 2 zwaar gekwetste jongeren verbleven

---

⁴ Ik heb deze gebeurtenis heden nog uitvoerig besproken met Gustaaf Vertriest, oudere broer van Achiel. Gustaaf staat als soldaat afgebeeld met zijn broertje. Het is de enige foto nog in familiebezit.

⁵ Ook de moeder van Pierre Vandiependael is formeel dat het wel degelijk om een V2 raketbom ging. Iemand op de plaats van het gebeuren zou nog hebben geroepen bij het zien van de lichtflits: "liggen -RAKETBOM"! Om het met haar woorden uit te drukken was er zo een die ge niet hoorde komen, er was trouwens ook geen luchtalarm gegeven" (wat in de beginperiode bij aangekondigde V1's wel het geval was).

maandenlang in het hospitaal. Eén kameraadje ontsnapte met slechts lichte verwondingen.

De ganse rij woningen was zwaar beschadigd: pannen weggeslingerd, ramen en deuren uitgerukt en verbrijzeld en meerdere huizen onbewoonbaar.

In Hoboken vielen in totaal 21 VI en 21 V2 bommen.

Het dodental voor Hoboken bedroeg 88 burger-slachtoffers en 105 liepen erge verwondingen op. Vanaf 15 maart 1945 kon men in onze gemeente herademen.

Wat het vervolg van de lijst betreft op blz. 176 en 177 wordt alleszins aangetoond dat Hoboken een zware tol heeft betaald tijdens deze ruim 5 maanden durende verschrikking. Voor de niet-meer-zo-jongeren onder ons geldt nog steeds de roep: Nooit meer oorlog! Ter informatie voeg ik in bijlage de kopie van een document van het secretariaat/stadsarchief van de Stad Antwerpen.

Met vriendelijke groeten.

DE EERSTE V2 BOMINSLAG IN HOBOKEN

MIJN GETUIGENIS.

Als jonge knaap van 12 jaar ging ik voor het eerst in september 1944 naar de “grote school” en werd leerling aan het Sint Norbertuscollege aan de Tabaksvest te Antwerpen.

Dagelijks regelrecht naar huis na de schooltijd stond in het reglement en werd voor het eerst overtreden op 13 oktober 1944 door kijklustige leerlingen.

Op die dag kende Antwerpen de eerste ‘vliegende bominslag’ in de Schildersstraat, nabij het Museum voor Schone Kunsten.

Voor de meesten onder ons de eerste kennismaking met de gruwelen van de oorlog waarvan wij dachten dat, met de bevrijding in september 1944 door de Geallieerde troepen, de oorlog ten einde was.

Op 26 oktober 1944 werden de leerlingen in ons college toegesproken door E.H. Directeur met de mededeling dat door het toenemende aantal bominslagen in het arrondissement Antwerpen de veiligheid van eenieder ernstig in gevaar was en de leerlingen ‘voor onbepaalde tijd naar huis mochten’.

(Joepie, opnieuw vakantie en 't was nog mooi weer ook, joepie yééé ...)

De pret, zo bleek later, zou van korte duur zijn.

Na het middagmaal thuis, samen met moeder en zus, vader was tolbeambte en op dienst aan de Scheldekaaien, zocht ik enkele buurjongens op en we besloten ‘om oorlogje’ te spelen.

Vijf jonge knapen wonende in de Scheldelei – over de spoorweg – dus: de echte Hobokense Polder, in de leeftijd tussen 10 en 15 jaar, verschansten zich in de greppels van de achter onze huizen liggende velden en over de prikkeldraad in de weide van Leon Mast.

Na wat over en weer gesluip op en handen en (zwarte) knieën en enkele onderlinge lichte stok gevechten, sprong Achiel Vertriest overeind tussen de groene koolbladeren en riep naar een denkbeeldige vijand: handen omhoog of ik schiet!

Op dit zelfde ogenblik sloeg de eerste V2 bom in op zowat 50 meter achter de huizen Scheldelei nrs. 33/35 in de weide van Leon Mast.

Na een korte tijd, ik meen enkele minuten, wilde ik rechtstaan en verbrandde mijn linker handpalm aan een gloeiend heet stuk schrapnel. Ik keek naar de huizenrij en zag dat ik achter ons huis nr.23 overeind krabbelde. Ons huis had geen dak meer en raam en achterdeur naar de tuin waren verdwenen.

Maanden later bij de eerste confrontatie ter plaatse herinnerde ik mij dat ik op het moment van de inslag gekeerd stond naar het westen en dat ik toen ik opstond, over een afstand van +/- 30 m. door de lucht naar het oosten geslingerd was.

Op eigen kracht ben ik toen naar de straatkant gestrompeld en ontmoette er Stan bijgenaamd “Den Broeker”, een gepensioneerde scheepsbouwer van Cockerill, die zich bezig hield met groenten- en tuinbouw, alias: “Werk-van-den-Akker”.

Hij stond naar de verwoesting te staren met de kruiwagen aan de hand. Ik vroeg aan Stan om mij naar het ziekenhuis te brengen, beseffend dat ik bloedde over mijn ganse lichaam en oh zo vermoeid was.

Ik ging op de kruiwagen zitten (zonder zijsponden) en Stan reed mij naar de straatzijde waar ik door een Rode Kruis medewerkster in de ambulance werd gezet met het dwingende bevel om niet te gaan liggen en zeker niet mijn ogen te sluiten.

De ergste bloeding aan mijn rechter enkel trachtte zij te stuiten door hem te omzwachtelen met windels over mijn kous heen.

De ambulance vertrok onmiddellijk en ik werd binnengebracht in het ‘Gasthuis van Hoboken’ aan de Commandant Weynsstraat, het huidige Z.N.A. Hoge Beuken.

Ik werd naar het operatiekwartier overgebracht en hier eindigt het eerste deel van mijn belevens.

Na verloop van tijd ..... uren of dagen ..... ontwaakte ik aan de rechter zijde in het eerste bed van een grote mannen ziekenzaal.

Mijn ouders en zus waren op bezoek geweest, begeleid door arts-operateur Gerard, werd mij door verpleegkundige E.W. zuster Valerie meegedeeld. Ik kon het mij niet herinneren.

Tot op vandaag herinner ik mij wel dat de schoolmeester mijnheer Julien Vrints, uit het Lager Onderwijs van het Hofke van Thys mij bezocht; stel je voor mijn meester op bezoek!

Het werd een lange, pijnlijke periode onder meer werden mijn ouders ontboden om een eventuele amputatie van het rechter onderbeen in overweging te nemen.

En de V1 en V2 bommen bleven dood en vernieling zaaien, ook in de onmiddellijke omgeving van het Ziekenhuis, met telkens weer het binnenbrengen van gewonde kinderen en volwassenen die, in afwachting van medische of operatieve ingrepen, tussen onze ziekenbedden op de grond werden gelegd op een matras: wenend, kermend of zelfs stervend.

Telkens weer werden wij geconfronteerd met zulke onmenselijke oorlogsfeiten.

Bij het afgaan van het gemeentelijk alarm dat een mogelijke inslag aankondigde, greep ik steeds naar de beide hoofdkussens waarover ik beschikte, plaatste er één op mijn hoofd en het tweede op mijn 'goede' linker onderbeen en voet om te voorkomen dat neervallende glassplinters schrammen of verwondingen zouden veroorzaken.

Het zou tot midden januari 1945 duren vooraleer ik mocht overgebracht worden naar een ziekenhuis in een veiligere omgeving. Het werd Dendermonde, waar ik in maart 1945 werd ontslagen.

Opnieuw thuis in onze inmiddels deels bewoonbare woning in de Scheldelei nr. 23 werd mij voor het eerst een feitelijk relaas gegeven van de gevolgen van de fatale 26ste oktober 1944.

Mijn speelkameraadjes Achiël Vertriest en Pierre Van Diependael hadden de bominslag niet overleefd.

Louis Van Diependael, het jongere broertje van Pierre werd vooral aan het hoofd en de borst verwond.

Jeanke kwam er het best vanaf: kneuzingen alom, maar geen blijvende letsels.

Bij mijn thuiskomst telde mijn moeder over mijn ganse lichaam duidelijk 26 blessures en mijn rechter voetenkel kan niet meer scharnieren.

Het heeft jaren geduurd vooraleer ik over deze verschrikking ook maar één woord wilde vertellen.

Als conclusie telt ongetwijfeld: NOOIT MEER OORLOG!!!

Marcel Van Houwenhove

Beste Jaak,

Ik weet niet of gij al zo oud bent om iets van die periode te hebben beleefd, maar ik kan u VERZEKEREN iedereen van jong tot oud kende zeer duidelijk het verschil tussen een V1 en een V2. Men sprak in het begin over "vliegende bommen". Een V1 zag en hoorde je afkomen en wanneer boven op de achterkant de vlam doofde, wist je dat de bom in de omtrek ging neerkomen, soms onmiddellijk naar omlaag, soms met de afwijking naar rechts of links en af en toe even een terugdraai van een ongekende afstand: maar neerkomen was onvermijdelijk. Een V1 kon tijdens de vlucht neergeschoten worden (wat gelukkig voor Antwerpen hoe langer hoe meer gebeurde) Een V2 was geen bom maar een raket welke met grote snelheid (ik meen 4.800km/uur) vloog op een hoogte van 15 à 16.000 meter en had een bereik van 320 km. Wanneer men ver van de inslag verwijderd was hoorde men 2 knallen van het doorboren van de geluidsmuur. Op de plaats van inslag HOORDE OF ZAG MEN NIETS!!!

Jaak zoals ik u mailde: de eerste bom in Hoboken polder was een V2. Hopelijk bent u nu overtuigd want IK WAS ER BIJ!

Groeten
Marcel

Bemerking deze V-bom staat op de kaarten aangeduid als een V1. Dit wordt door Mr. Van Houwenhove als ooggetuige ten stelligste tegengesproken, het was een V2. De V2 raketten werden voor het eerst operationeel ingezet vanaf 8 september 1944.

V-BOM 02: OP 27/10/1944 OM 10H21

ROSALIE SOMERS (ROSETTE) 16/05/1944

De V1 is gevallen op de hoek van de Lageweg en de Hendriklei, aan/op wasserij Dekkers (nu Turkse school). Het was een huis met twee verdiepingen waarvan wij de tweede verdieping huurden. Die dag kwam mijn moeder me zoals steeds na mijn ochtendslaapje uit mijn bedje halen en zoals steeds was de mevrouw die onder ons woonde aan het zingen. Plots riep mijn moeder "ik hoor hem stilvallen". Moeder nam mij snel op uit mijn bed en op diezelfde moment storte het ganse gebouw in. Wij stonden boven op een stapel puin enkel lichtgewond aan het hoofd en nog wat oppervlakkige schaafwonden aan mijn handen. Onze geldkoffer met daarin enkel de opbrengst van de verkoop van mijn vader zijn fiets lag in midden van de Hendriklei en werd door iemand naar ons teruggebracht. De firma Dekkers lag volledig in puin. De mevrouw van beneden was dood.

Ik heb, zegt men, nog lang op de puinhopen van ons huurhuis gespeeld. We zijn dan verhuist naar mijn tante Louisa in de Heidestraat. (zie V-bom 05)

V-BOM 03: OP 6/11/1944 OM 4H45

ONBEKEND, GEBOREN 1933

In de tuinwijk "Stuyvenberg" (het was toen nog allemaal veld is er ook een VI gevallen om 4h 's nachts. Er waren veel daken die kapot waren op de Sint-Bernardsesteenweg en een van de onderpastoors mr. Peelinck kroop met zijn lange rokken (toen nog) mee op de daken om de pannen goed te leggen en mee te helpen waar nodig was.

Wij hadden een kat en die hoorde een VI aankomen lang voor dat wij hem hoorden. Dan kroop ze ineem en legde haar oren in haar nek en ja twee of drie minuten later hoorden wij ook het geronk van de VI.

V-BOM 04: OP 06/11/1944 OM 10H13

JOZEF BORMANS 21/10/1926.

Mijn moeder was die maandag naar de markt op de Kioskplaats. Ze was al een tijdje weg maar we wisten ongeveer wanneer ze terug thuis zou zijn. Toen plots de hele buurt werd opgeschrikt door een zware explosie. Er was een V bom gevallen. Vlug liepen we naar buiten en op het pleintje aan de Eikenlei / Goedentijdstraat zagen we, op het einde van de Meerlenhoflaan, een grote rookwolk opstijgen. We dachten direct aan ons moeder die langs die weg terug kwam van de markt. Hals over kop liepen we naar de plek van het onheil maar halverwege de Meerlenhoflaan kwamen we ons moeder tegen, ze was wel tegen de grond gegaan door de luchtverplaatsing maar ze was gezond en wel "kwam just achter den hoek" was haar eerste reactie. De V bom was in het park naast kasteel Broydenborg gevallen en had de ganse school in de Oudestraat van Sint Agnes met de grond gelijk gemaakt.

SUZANNE WILLEMS GEBOREN IN 1929, MORETUSSTRAAT 130.

Naast kasteel Broydenborg, maar wel een eindje verder richting Walstraat stonden toen nog de stallen en de conciërgewoning met een tuin die afgesloten was met een laag muurtje van de rest van het domein. Op dat muurtje is de V-bom gevallen komende van park Zorgvliet en de explosie is richting Walstraat, Heidestraat en naar de overkant, de O.L.Vrouw school en het Zandhof gegaan. Mijn ouders woonden in de conciërgewoning tot 1939, daarna stond ze leeg en was vrij vervallen en verlaten toen de V-bom is. Het was het einde van de stallingen en de conciërgewoning.

SIMONE GROFFEN, 30 JULI 1935

Bij de bom graag de juiste benaming gebruiken van de school, die was niet Sint Agnes maar de Onze-Lieve-Vrouweschool.

Mijn broertje van vijf had de week ervoor een ruit ingeschot in een van de huizen tegenover de school samen met een vriendje tijdens het voetballen. Ons moeder kreeg uiteraard de rekening en was behoorlijk boos op haar zoontje. Een week later valt de V-bom en ze was nog meer verbolgen over de kosten op het sterfhuis voor die ruit.

ROGER BOEYE, 16/05/1940

Ik woonde in de Heidestraat ergens tegenover de parking van de huidige Delhaize. Mijn moeder en een vriendin zaten in de woonkamer aan de tafel en waren een jas aan het maken toen de bom viel. De ruiten vlogen aan diggelen en een schrapnel vloog door ons huis tot in de tuin waar het op de grond lag. Ikzelf zat onder de rok van mijn grootmoeder van de schrik. Ons moeder heeft de scherf opgeraapt en het altijd bijgehouden. Nu is ze voor de heemkundige kring als een blijvende getuige.

De dag voor deze bom viel had de directrice van de O.L.Vrouweschool de ouders ingelicht dat er geen school meer was. De gordijnen hingen in de bomen van het Zandhof.

ONBEKEND, GEBOREN 1933

Een andere dag, een tijdje later stonden we weer op de straat en er kwam een VI overgevlogen (een VI had een vlammetje aan de staart, zolang dat vlammetje brandde vloog hij verder) en wij zeiden tegen elkaar: "och 't is niet voor ons want zijn vlam brandt nog". Ineens ging de vlam uit en hij draaide terug op zijn weg. Wij stoven uiteen roepende "'t is voor ons". Hij is toen gevallen op de O.L.Vrouweschool (waar nu ongeveer de Delhaize staat) Een geluk was er toen, het was geen school anders hadden er veel kinderen dood geweest. Een datum weet ik niet meer.

NUYENS MARIA, 22/11/1930

De V-bom is gevallen in het park (tuin van Broydenborg). In de conciërgewoning van Broydenborg heeft de familie Willems (vuilkar) eerst gewoond. Voor ze naar Zorgvliet zijn verhuist woonden die over de school in de Broydenborglaan. Dat huis stond achterin dat was een huis met een verdiep met een deur in de midden en elke kant een raam. Achterin stond een ronde toren met beneden hun WC? Die V-bom is er gevallen op maandag 7 nov. 1944 om 10h30. De schade aan ons huis door de V-bom wij ja de ramen lagen der allemaal uit net zoals de andere huizen acht in de Meerlenhoflaan en acht in de Oudestraat. In de meerlenhoflaan waren 18 huizen langs de twee kanten samen meer niet. Alleen de huizen in de Walstraat hadden zware schade bij mijn tante was die zijgevel van die oude café er helemaal uit geslagen en die hun keuken was helemaal weg en dat was dan er zo'n kelder met een opperkamer maar de gevel was er helemaal uit en dan is er een klein plaatske terug aangezet waar de oorspronkelijk keuken had gestaan, maar in feite was het huis onbewoonbaar. maar ge kon nergens heen wat ge zat met een zaak en dan hebben ze daar de café zelf want die was groter dan de huidige café want

de nieuwe is 1,5 meter achteruitgezet maar achteraan moest de rooilijn blijven, maar den andere hoek dat was ook een café en die was ook ver weg, die was ook onbewoonbaar en veel huizekes daar in de Walstraat waren onbewoonbaar.

V-BOM 05: OP 12/11/1944 OM 11H20

ROSALIE SOMERS (ROSETTE) 16/05/1944

Nadat ons huurhuis in de Hendriklei volledig was verwoest (zie V-bom 02) trokken mijn moeder en ik in bij mijn tante Louisa de Laet in de Heidestraat. In de hovingen tussen de Heidestraat en de Aartselaarstraat viel op 16 mei een VI. Ik zat in mijn kinderstoeltje en werd bedolven onder het glas van de kapot springende ramen. Geen enkel raam in de wijde omgeving was nog heel.

V-BOM 06: OP

V-BOM 07: OP

V-BOM 08: OP

V-BOM 09: OP

V-BOM 10: OP 12 DECEMBER 1944 OM 20H27

MEVR. WILLAERT / MARCELO 2/11/1929

Ik was alleen thuis in de Caronstraat nr. 76, het was winter en ik moest in de keuken de stoof bijvullen met kolen. Plots hoorde ik in de verte het klassieke ronken van een VI, eigenlijk was dat al niks speciaal meer en schonken we daar niet echt aandacht aan. Terwijl ik de bus kolen in de stoof kipperde viel de VI echter stil. Dat was plots pure paniek, ik liet alles vallen wat ik vast had en rende naar de kelder en ik weet zeker dat ik de bodem bereikt heb zonder ook maar een enkele trede met mijn voeten geraakt te hebben. Mijn moeder was op dat ogenblik onderweg naar huis met de tram en toen de VI insloeg was haar eerste gedacht dat is bij ons. Uiteindelijk bleek dat hij in de Hollebeekstraat was gevallen dicht bij het Zwaantje. Door de luchtdruk was bij ons de waaier van de voordeur eruit geslagen en die blokkeerde de kelderdeur. De voorraam was er ook volledig uitgeslagen en die stond zelf rechtop op onze eetkamertafel, zonder echt kapot te zijn.

V-BOM 11: OP

V-BOM 12: OP

V-BOM 13: OP

V-BOM 14: OP

V-BOM 15: OP

V-BOM 16: OP 28/12/1944 OM 11H15

PUBLICATIE HOBUECHEN 1135 ALBERT HAVENITH, DE LAATSTE KASTEELHEER SEPTEMBER 2010 BLZ. 18

Maar tot overmaat van ramp vielen er in 1944 twee V-bommen op het domein. Een langs de Meerlenhoflaan en een tweede op de kruising van de Lijsterlaan en

de Oudstrijderslaan. Het huis werd hierdoor bijna tot een ruïne herleid. Vermits het huis niet meer van hen was en zij geen geld hadden voor een herstelling bleven zij in de ruïne wonen.

NUYENS MARIA, GEBOREN 22/11/1930

Er zijn er twee V2 gevallen achter het kasteel van Havenith. De V-bommen op Havenith, meneer Havenith is daar altijd blijven wonen tot hij daar gestorven is maar het kasteel was zwaar beschadigd. Die bij havenith zijn gevallen was s 'avonds in de winter achter de vijver over de brug, madame Havenith is dan ziek geworden en die kwam niet meer buiten.

V-BOM 17: OP 29/12/1944

LUC DE JONGH GEBOREN

Een prachtig informatie werkstuk, of beter indruk wekkend. Ik heb het in één stuk uitgelezen.

Zo weet ik nu eindelijk dat ik 11 maanden was toen ik glasscherven in mijn wiegje kreeg van een uitgeblazen raam van de Steynstr/Krekelstr bom. Mijn ouders hebben daarover zeer weinig verteld, was ik dan gewond ??? Ik zal het nooit weten. Ik verbleef toen in de Krekelstraat in een huis naast de garage in de bocht van die straat. Als kleuter heb ik later op die plaats gespeeld en alle huizen waren weg tussen Krekelstraat en de Portugezenstraat enkel de trapkelder openingen waren zichtbaar en stonden vol water...

Louis Staes heeft deze bom ook meegemaakt, woonde in de Krekelstraat.

V-BOM 18: OP

V-BOM 19: OP

V-BOM 20: OP 02/01/1945

RIA DIRCKX .....

De meester-woning nr. 19 die er nu staat is niet meer het oorspronkelijke huis uit 1929. Dat werd totaal verwoest op 02.01.45 door een V-bom. (zie bijgevoegde foto's) Bij deze bominslag vielen 3 doden: het kindje Rosette Moreels dat in nr. 25 woonde en op straat aan het spelen was, een dame die terugkeerde van de kerk, en Constant Possemiers, een oude man die bij zijn zoon de architect Emiel in nr. 28 woonde. Deze laatste stierf pas 4 dagen later aan zijn brandwonden. Mevrouw Possemiers heeft ons de foto's van de ravage gegeven.

De huizen 19, 21, 25, 24, 28 en 34 waren compleet verwoest. Huis nr. 30 en 32 bestonden toen nog niet, net zo min als het huis nr.23.

In het huis nr.19 woonde eerst ingenieur R. Jadot. Hij was een telg uit de beroemde familie Jadot. De eerste, Jean Jadot, (naar hem werd de stad Jadotville genoemd, deze stad heet nu Likasi,) was een Waalse ingenieur (1862-1936) die op verzoek van Leopold II een spoorlijn van meer dan 1.000 km in China ging aanleggen. In 1906 ging hij naar Belgisch Kongo en was daar de stichter van de

Union Minière du Haut-Katanga. Hij werd later gouverneur van de Societé Generale.

R. Jadot hield er schijnbaar een zeer luxueuze levenswandel op na. Hij had een gouvernante voor de kinderen, en die droeg net dezelfde kleren als de kinderen als ze er mee ging wandelen, er waren dienstmeisjes, zowel een boven- als een benedenmeid, en, hier komt nu het gelukkige toeval, ook een chauffeur en een kokkin. Het was het echtpaar Vervaet-Verhulst wier dochter, ongelooflijk maar waar, nu er tegenover woont in het huis nr. 18. In 1934 verhuisde het gezin Jadot naar Brussel, niet zonder een aanbevelingsbrief te geven aan de trouwe chauffeur en de goede kokkin. Na Jadot kwam er een andere ingenieur van Metallurgie, Fernand Clerin, die beroemd zou worden omdat hij de radiumproductie in Olen op gang heeft gebracht. Radium begon zijn opgang te maken in de geneeskunde in de jaren 20.

Nadat het huis zoals gezegd volledig verwoest was, kocht Eduard Stappaerts de ruïne en liet het slopen om er de prachtige herenwoning op te zetten. Stappaerts was groothandelaar in dierenvellen (leder en pelsen) en tevens consul van Bolivië, wat eigenlijk een erefunctie was. In de naoorlogse jaren floreerden zijn zaken uitstekend maar dan kwam de plastic zodat het hoe langer hoe moeilijker werd in de zaak. Men deed zelden beroep op zijn vrijgevigheid voor allerlei goede doelen. Uiteindelijk verkocht hij zijn huis aan de familie Pelckmans-Seghers. Pelckmans was natiebaas en Jeanne Seghers lerares. Het huis wordt nu bewoond door het jonge gezin Van Dael-Loete.

In nr. 28 woont de weduwe E. Possemiers-Cop. Ze is zeker de oudste van de straat. Ze is nog zeer goed te been en ter taal. Ze heeft mij de foto's van hun verwoest huis bezorgd. Emiel, haar man, was architect, maar is al vele jaren overleden. Zijn vader is zoals gezegd in het bombardement gebleven. Hij was zwaar verbrand en stierf 4 dagen later. (Louissette Smets werd ook door Ria vermeld is dezelfde mevr. ?)

LOUIS RAES 21/12/1935.

Samen met mijn vriend Antoine ging ik vanuit de Krekelstraat 33 waar we woonden, in de Van de Perrelei, richting Steynstraat. Ter hoogte van de Leopoldslei gekomen hoorden we plots gebrom en gepruttel in de lucht. Redelijk laag boven ons hoofd zagen we een vliegend toestel met een soort kachelpijp achteraan, waarvan we vermoedden dat het een vliegende bom was, een VI. Als onbedachtzame tienjareigen begonnen we te lopen om dat ding te achtervolgen. Toen we aan de Steynstraat gekomen waren stopte het geluid plots en begon de bom te dalen en konden we ze niet meer zien. Verder gaand naar de Antwerpsesteenweg hoorden we een vreselijke ontploffing en alles trilde om ons heen. Later aan de Maria Henriettalei gekomen zagen we dat men de straat reeds aan het afsluiten was. Nieuwsgierig als we waren, merkten we een oude vrouw op, zittend tegen een boom. Dan was het avontuur gedaan, want we werden weggejaagd door de politie.

V-BOM 21: OP

V-BOM 22: OP

V-BOM 23: OP

V-BOM 24: OP

V-BOM 25: OP 27/01/1945 OM 23H40

TIJDSCHRIFT HOBUECHEN 1135 2013/2 BLZ. 60

Ze (Emiel Corremans en Constance Hoeyberghs) woonden daar op een hoeve die stond op de plaats waar nu de tennisterreinen liggen en die in 1945 door een vliegende bom werd platgebombardeerd en niet opnieuw werd heropgebouwd.

SUZANNE WILLEMS, GEBOREN IN 1926, MORETUSSTRAAT 130.

Waar nu het tennisplein is gelegen stond toen een houten huis waar de chauffeur van de kasteelheer woonde.

NUYENS MARIA, GEBOREN 22/11/1930

Er is er een VI gevallen in de Broydenborglaan waar nu de tennispleinen staan dat was een boerderijke dat daar stond en wij noemden dat het "moordenaarshuizeke" want daar is een moord gebeurt in 1934 of 1935 en die is nooit opgehelderd. Daarom gingen we altijd langs den overkant daar was een gracht met nen asseweg en een hobbelig steenweggeske en dan had ge nog een stukske grond en dat was al afgebakend voor nen troittoir te leggen naast de mensen hun hofke maar door den oorlog uit te breken is dat er allemaal niet van gekomen dan was alleen dien boorsteen die daar lag en dan gingen we altijd speciaal naar over om dat huizeke niet te moeten passeren dat "moordenershuizeke".

V-BOM 26: OP

V-BOM 27: OP

V-BOM 28: OP

V-BOM 29: OP

V-BOM 30: OP

V-BOM 31: OP

V-BOM 32: OP 09/02/1945

LEO VAN DEN BRANDE, 4 JUNI 1937 (VIA E-MAIL)

Waarschijnlijk heb ik dikwijls over V bommen verteld aan mijn zonen want een van hen vroeg me om mijn verhaal naar jou te mailen.

V bommen

Mijn eerste herinnering aan een V bom is een van verrukking. We woonden toen op Antwerpse stw 392. Waarom herinner ik me nog die - en enkel die - huisnummer?

Moeder stond in het bakkerijwinkeltje, ik was aan het spelen achter het huis. Plots zag ik een groot gevaarte laag overvliegen ! Dat "ding" landde achteraan in de tuin !

Verrukt rende ik naar de winkel om uit te schreeuwen dat er een grote ballon was overgevlogen en in de tuin lag.

Misschien had ik als 7 jarige al veel fantasie gebruikt want de gesprekken vielen even stil. Even maar, dra ging het brood snijden (toen nog met een handbediend snijmachientje) verder en werd de draad van het gesprek verder opgenomen.

Later bleek dat een V 1 in onze tuin een zachte landing had gemaakt en daardoor niet ontploft was.

Ik besepte helemaal niet dat ik (wij) veel geluk hadden. Wel had ik binnenpret, al die ongelovigen van de winkel en ook die van de Antwerpse stw en de Molenstraat moesten hun huis ontruimen. Mijn moeder sakkerde nog het meest, al die broden die niet verkocht waren. Ze werd dus goed gestraft om me niet te geloven.

De volgende herinneringen zijn eerder de gevolgen van de V bommen.

Ondertussen had men schrik gekregen van die V bommen en ging men schuilen. Onder ons huis was een kleine kruipruimte. Die werd onze eerste schuilplaats bij bomalarm. Waarschijnlijk was de hele tijd platliggen (staan konden we niet) toch niet comfortabel voor mijn ouders want een bunker in de Antwerpse stw werd onze tweede schuilplaats. Die was echt griezelig. Als sardientjes in een blik stonden we daar naast elkaar in de duisternis tot het alarm voorbij was en de deur terug werd opengedaan.

Op de St Bernardse stw (bij het Kiel) stond in mijn ogen een toren: 5 of 6 verdiepingen ! De kelders ervan werden onze derde schuilplaats. Iedere familie (en dat waren verschillende gezinnen) had een kelder. Eigenlijk vond ik dat best gezellig. Met de kinderen uit de andere kelders konden we - door tussen de volwassenen te glijpen - spelletjes doen. Soms werd er zelfs een show gegeven. Toen de nabije blokken van het Kiel werden getroffen door een V 2 kwam er na een moment van doodse stilte een religieuze happening. Gezamenlijk werd er gebeden en gezongen met de armen in de lucht en de blik naar het plafond waarboven die "toren" stond.

De plezierigste en spannendste momenten kwamen later. Het puin van de blokken was opgeruimd en er stonden nog enkel de binnenmuren van de kelders. Die werden ons speelterrein. We verdeelden ons in Amerikanen, Engelsen en Duitsers. Het spannendste was wachten of we niet bij de Duitsers waren ingedeeld. Die verloren nlm. altijd. Stokken dienden als geweren. Maar de Duitse geweren waren toch niet goed. Die misten altijd. De Amerikaanse daarentegen waren altijd raak. Waarschijnlijk waren in werkelijkheid onze sprongen daarentegen veel spannender. In een oorlog zijn verrassingsaanvallen nodig. We sprongen dus van de ene keldermuur naar de andere om die slechte Duitsers uit te schakelen.

Nu beseft ik dat wij toen nog eens geluk hebben, gehad dat niemand van ons daarbij gekwetst is.

Leo Van den Brande

Mail 2

Ik ben bijna zeker dat ons huis nu Gynico is. Het oorspronkelijk huis is afgebroken. Teruggaand in mijn geheugen was het waarschijnlijk het derde huis voorbij de windmolenstraat komende van het dorp.

Ik herinner me ook nog duidelijk mijn verbazing over die overvliegende ballon . Maar ik was op een binnenkoer en daarachter stond een "schuur". Een beeld van die V 1 in onze tuin kan ik niet meer oproepen. Een landing aan de overzijde van de windmolenstraat is mogelijk maar het is de eerste keer dat ik daar van hoor.

MAIL 3

nog een verduidelijking van mijn V bom verhaal.

Het kan inderdaad dat ik na het zien van dat laag overvliegend gevaarte, direkt naar de winkel heb gelopen en nadat ik daar met ongeloof werd aanhoort verder ging spelen op de binnenkoer.

Dan komt een tegenstrijdige herinnering: De V 1 vloog zo laag dat die onmogelijk nog over de huizen van de Windmolenstraat kwam. Maar: ik had niet de indruk dat die juist ons huis niet raakte. Als hij dus hoger vloog dan het beeld dat ik heb opgeslagen kan het wel.

Als de Windmolenstraat een hoek vormt van 90° met de Antwerpse stw. maakt, dan vloog de V 1 onder een hoek van 75°. Als je kaart betrouwbaar is, dan moet hij verder van de Antwerpse stw. geland zijn.

Ook herinner ik mij dat de militairen - die voor de ontmanteling van de V 1 zorgden - door een garagepoort in de Windmolenstraat - naar achter liepen. Die poort was echter aan de linkerzijde van de straat (als je vertrekt aan de Antwerpse stw.) en kwam uit in onze tuin.

Tenslotte de ligging van ons huis. Ik weet niet of je beschikt over een foto van vroeger, maar inderdaad naast ons huis stond een winkeltje met een deur in het midden. Ik zie slechts drie huizen: een café op de hoek, het winkeltje met de deur in het midden en dan ons huis. Dat klopt echter niet met de afstand vanaf de hoek die ook in mijn herinnering zit. Ik vermoed dus dat er nog een vierde huis was.

VAN IMMENSEEL RONNY 18/05/1949

Ik ben geboren in Wilrijk, maar het verhaal hoorde ik begin jaren 60 van mijn grootvader die in de 1ste WO blind is geworden bij een gasaanval aan de IJzer.

In 1945 woonden mijn ouders in bij mijn grootouders in de Caronstraat 48, in een klein huisje. Aangezien mijn grootvader niet meer zag waar hij liep kroop hij bij iedere luchtaanval stevast onder de massieve eiken keukentafel i.p.v. naar de kelder te lopen waar de andere gingen schuilen. Op een bepaald moment hoorden ze weer een V1 aankomen, gespannen volgden ze het geluid en plots hield het geluid op en dus kroop hij onder de tafel. Even later hoorde hij een doffe knal

achter in de tuin. Die hoven lagen tegen de hoven van de Windmolenstraat en die van de Antwerpsesteenweg en waarschijnlijk was daar de V1 gevallen maar niet ontploft, anders had alles platgelegen en was ik vier jaar later nooit geboren en had ik nooit in dat huis in de Windmolenstraat gewoond. Het was dus niet in onze tuin maar in een tuin van de Windmolenstraat dacht ik, maar ik weet niet welk nummer.

Voor de rest weet ik er niks meer over ze zullen dan die bom hebben komen ontmijnen en wegnemen zeker.

MEVR. WILLAERT / MARCELO 2/11/1929

Weer dat geronk van die V1 bom als ze over vloog. Plots viel de motor uit, het begin van het einde. Moeder kwam roepend binnengestormd en ik dook onder de tafel om dekking te zoeken. De V1 raakte de draden van de hoge telefoonpaal die iets verder in de straat stond, een harde doffe knal en dan niets meer, het werd stil in ons huis. De V-bom was ongeveer in de tuin van de Caronstraat 48 of 50 gevallen en lag daar nog een hele tijd te ronken alvorens hij volledig stil viel. De bom was gedeeltelijk opengereten en was precies gevuld met zagemeel in plaats van springstof mogelijk is hij daarom niet ontploft.

MEVR. SALDEN NICOLE 10/11/1950

Op 9 februari 1945 is er een V-bom gevallen in de tuin van mijn grootouders langs vaderskant Antoine Salden en Philomena Cuypersde zij woonden in de Windmolenstraat nr. 35.

Toen de bom in hun tuin viel vlogen alle ruiten kapot, paniek, zuivere paniek niemand wist wat er juist gebeurde. Iedereen stormde naar buiten, naar de tuin en daar lag die enorme bom, een V1. Iedereen stond verstomd te kijken, de keuze tussen nieuwsgierigheid en angst werkte verlamdend, kon dat ding nu nog ontploffen of niet?

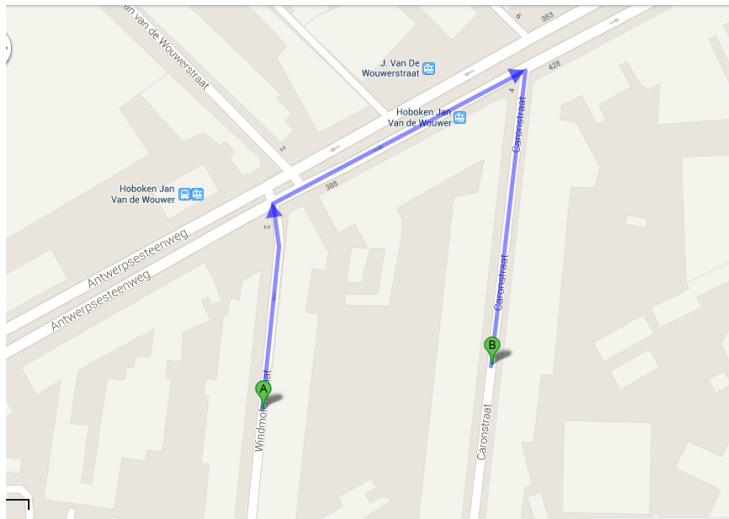
Ons bomma bleek gewond te zijn, een schrapnel had haar geraakt aan haar keel. Ze moest hierdoor een ring in haar keel dragen, die alle dagen proper gemaakt moest worden door onze bonne pappa (bompa). Ze heeft zo nog twee jaar geleefd tot ze op een keer gestikt is in haar eigen slijmen, ze is overleden op 25 september 1947 ze was 61 jaar.

Ook de inboedel en het huis zelf waren beschadigd. Ze hebben dan via de Engelse soldaten een groot lattekenbed gekregen. Het was breed genoeg om met vier in te slapen, wij hebben daar nog jaren in geslapen, want wij waren een groot gezin. Verder kregen ze ook nog twee kleine groene bedjes en wat huisraad, alsook een enorm groot lappendeken (patchwork). Het was zeker 2 m x 2 m, wat toen heel groot was, dat was echt onverslijtbaar en bovendien heel mooi, met al die verschillende kleurtjes, langs de achterkant was het effen blauw met een heel klein wit bloempje, toen kenden of wisten we niet dat het patchwork heette.

Mijn moeder heeft foto's genomen van die bom toen de mannen van de ontmijningsdienst en politie er waren.

In bijlage een foto van mijn vader met zijn ouders in de windmolenstraat.

Zij heeft vier foto's geleverd.

Alle verhalen bevestigen elkaar, Windmolenstraat 35 waar de V1 gevallen is ligt tegen de tuin van Caronstraat 48 of 50 en de bakker op de Antwerpsesteenweg, nu nog Gynico zijn tuin ligt heel nabij.

V-BOM 33: OP

V-BOM 34: OP

V-BOM 35: OP 10/03/1945 OM 8H45

ONBEKEND, GEBOREN 1933

Op de hoek van de Hollebeekstraat, aan het kerkhof van Hoboken is er ook een V1 gevallen. Een oude mevrouw die daar juist voorbij kwam is daarbij omgekomen.

PHILIBERT

Twee bommen in de hollebeekstraat

V-BOM 36: OP

V-BOM 37: OP

V-BOM 38: OP

V-BOM 39: OP

DE VILLERS ACHILLE

We zagen de V1 overkomen, zijn motor was gestopt. Op de scheepswerf Cockerill hing een kabelballon om vliegtuigen te hinderen en daar botste deze V1 tegen die hierdoor van richting veranderde en terug naar Hoboken zweefde om uiteindelijk neer te storten in de polder zonder slachtoffers te maken.

STAN

Er is een V1 neergekomen in de polder die niet ontplofte omdat hij volgestouwd was met propaganda folders van de Duitsers.

VERHALEN DIE IK NIET KAN ZEKER KAN LINKEN AAN EEN BOM

MARIE VERBRAEKEN GEBOREN 1939.

**INGEZONDEN DOOR VAN DAMME J. - VERBRAEKEN PAUL GILSONLAAN 20 EDEGEM
2650. TEL: 03 4400917**

Mijn vrouw was 1 jaar als de oorlog uitbrak en woonde in de Steynstraat in de blokken van Janssens. In de winter van 1944, de grond was vervroren, is er een V-2 afgeketst en maakte een diepe grote gleuf. Om buiten te komen moesten we over een plank lopen. Als kind was dat eng. Ramen en glas vloog rond, maar aan de overkant waren huizen geheel of gedeeltelijk ingestort. De mensen sliepen in de kelders maar zaten vast en verdronken daar de waterleidingen stuk gingen, ze riepen om hulp. Ik vroeg mijn moeder “wat is dat toch, och dat zijn maar poppen”. Veel later wist ik pas dat het mensen waren die stierven.

Marie Verbraeken

Ik vermoed dat dit bij bom 17 Steynstraat hoort, de enige die daar gevallen is. Er vielen geen doden bij de inslag maar er stierven daarna wel 9 mensen.

VERHALEN DIE NIET HELEMAAL KLOPPEN

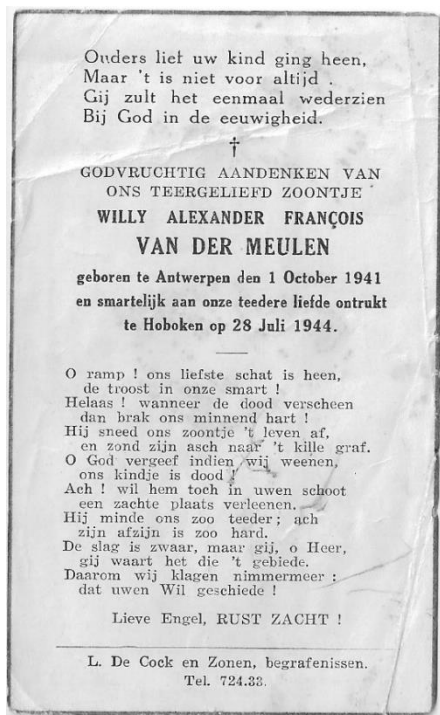
ALAIN VANDELANNOOTE (HOBOKEN)

Hierbij het ingescande bidprentje en een foto van Willeke Van der Meulen die als tweejarige omkwam door een V-bom-inslag in de Krugerstraat.

De moeder van mijn echtgenote was de zuster van Willekes moeder.

Met vriendelijke groeten,

Alain

Bemerking: de eerste V-bom viel op 26 oktober 1944. De twee bommen op de Krugerstraat vielen op 14/12/1944 en 12/01/1945.

VERHALEN VAN BUITEN HOBOKEN

JO SPEELEVELD GEBOREN 16 NOVEMBER 1937 KIEL (VIA E-MAIL)

Ik heb volgend verhaal ivm jeugdherinneringen.

Laat ik beginnen met de jaren 40(van de vorige eeuw natuurlijk) 4 september 1944 gaat de geschiedenisboekjes in als 'bevrijdingsdag van Antwerpen', dag waarop een heel volk zijn hoofd verloor. Engelse tanks o.l.v generaal Roberts van de 11de pantserdivisie (type Cromwell/Shermann waarvan er nog een te bewonderen valt aan de Boomse Steenweg(ter hoogte van de lus van de tram 6) rijden de stad in onder juich geluid van het publiek. Dank zij de hulp van de Belgische gewezen genieofficier Robert Vekemans konden ze Antwerpen bij verrassing veel sneller bereiken vanuit Boom en de Duitsers daar in de rug aanvallen. Begin November zijn de Duitsers eindelijk uit de Scheldemonding verdreven en blazen de aftocht via Nederland naar Duitsland. De geallieerden krijgen de haven bijna intact in handen; dat vergemakkelijkt de logistieke steun van de eenheden aan het front.

Mijn ouders besloten hun verblijfplaats aan de blokjesweg in Kapellen-Bos te verlaten en terug te keren naar de Kolonielaan 37 (nu Camille Huysmanslaan). Als snotjongen zie ik me nog op de platte natiewagen om de verhuis door te nemen. Aan de voorkant van ons appartementsblok bivakkeren de Engelse/Canadese troepen met hun tenten, materiaal en voertuigen op het rode gravelzand. Maar dan beginnen de teruggetrokken Duitsers met hun V1 en V2 bommen de haven van Antwerpen en omliggend gebied te bestoken. De eerste V2 viel in Brasschaat op 7 oktober ter hoogte van de Olmenlei, dan volgt op 11 oktober Mortsel, 13 oktober een V2 die 22 personen doodt niet ver van het Museum voor Schone Kunsten en ga zo maar door, zo'n 3700 tuigen (door Duitsers 'Vergeltungswaffen' genoemd). 3515 Antwerpenaren komen om, 3118 woningen werden vernield, 27616 huizen tijdelijk onbewoonbaar gemaakt. In de Ardennen begint in december 1944 het Von Rundstedt tegenoffensief en de slag om de Ardennen wordt uiteindelijk door de Amerikanen (generaal Patton) gewonnen. We moeten dan nog wachten tot 7 mei 1945 vooraleer de Duitse troepen definitief capituleren. Er vielen ook V-bommen in onze buurt (expositiewijk). Op mijn verjaardag op 16 november 1944 had mama nog een lekkere taart gemaakt die zolang nog even in de koele slaapkamer (4 graden was het toen) aan het raam was uitgesteld. Ontplofte er toch nog een bom aan de jeugdherberg bij de vesten die de ruiten aan diggelen sloegen en vele glasscherven vlogen door de slaapkamer, jammer genoeg ook in de taart, zodat we die beter konden wegkieperen. Er bleef ons vader niets anders over om aan spaanplaten te geraken om de koude enigszins buiten te houden voor de volgende dagen. Bij bomalarm verhuisden alle gezinnen van de blok (7 verdiepingen met 3 gezinnen per verdieping) naar de keldergangen onder in het gebouw en wachtten dan maar naar het einde van het gevaar.

Verteld door jo speeleveld geboren 16 november 1937.

NANCY BALLIN, SCHOTEN 04/09/1960 (ANTWERPEN) VIA E-MAIL

Toen er een bom viel op de cinema Rex hier in Antwerpen waren mijn grootmoeder (Louisa Gykens geb 6/12/1906), met aan haar hand links mijn moeder (Frieda Courtel geb 22/04/1939), rechts haar broer (Joseph Courtel enkele jaren ouder) daar juist gepasseerd

enkele minuten geleden. Door de luchtverplaatsing werden mijn moeder en haar broer opgetild en kwamen plat op de grond terecht, maar mijn moeder lag rechts , en haar broer links. Dus juist omgekeerd. Alle 3 ongeschonden en onder een dikke laag stof. Tot op de dag van vandaag, als de oorlog ter sprake komt word deze kleine anekdote verteld.

Nancy

FRANS PONSAERS, (WILRIJK) VIA E-MAIL

Een verschrikking die 6 maanden duurde..

Onze kelders boden hier geen veilig onderkomen meer en wij gingen dagelijks slapen in de kelders van de school op de Boomse Steenweg.

Onze famlie werd ook geconfronteerd met deze vreselijke wapens.

In de Heistraat waar mijn grootouders woonden viel op 4 november 1944 een V2 raket en vernietigde de spiegelslijperij van mijn nonkel François en 8 witgekalkte huisjes waaronder dit van mijn grootouders. De bom was op het tweede huis naast de slijperij gevallen en het huis van mijn grootouders was het laatste van de rij van acht huizen die totaal vernietigd werden.

Er waren 18 doden, 8 gewonden en 15 huizen verwoest. Mijn nonkel François was één van de dodelijke slachtoffers.

Mijn grootvader had de avond ervoor beslist om hun matras onder de eikentafel te leggen en daar de nacht door te brengen. Dit initiatief heeft mijn grootouders gered. Hun huis was totaal vernietigd.

Zoals reeds eerder aangehaald liep achter de tuin van mijn grootouders hun huisje de pierebeek en wanneer we die naar rechts volgden bereikten wij onze tuin aan de Laarstraat. Dit is zeker in vogelvlucht een afstand van 400 meter.

Ik had voor mijn communie een hoornen beeldje, Heilige Jozef, van mijn tante gekregen en die stond op een schabbetje aan de deur van de woonkamer die uitgaaf op de koer waar dan de tuin aan grensde. Wanneer wij de deur openden om naar het WC te gaan vloog meestal door de wind de Heilige Jozef van het schabbetje. Toen de bom was gevallen in de Heistraat waren door de luchtverplaatsing al onze ruiten stukgeslagen, maar mysterieus genoeg stond de Heilige Jozef nog steeds op het schabbetje. Dit verhaal heb ik zeker al honderden malen verteld.

Dit hoornen beeldje is de Heilige Jozef en heb dit 67 jaar geleden gekregen van een tante als cadeau voor mijn Communie.

DIRK DOBBELEERS (ANTWERPEN) VIA E-MAIL

Ik las je artikel met vraag in de Gazet van Antwerpen en dat wekte mijn belangstelling. Ik denk echter dat het enkel gaat over de V-bommen in Hoboken.

Ik mail toch even kort wat ik je wil vertellen. Het gezin van mijn vader (inmiddels 82 jaar oud) werd slachtoffer van de inslag van een V-bom op 16 december (zelfde dag als cinema Rex). Hij verloor daarbij 2 zussen en het gezin werd dakloos.

Dat heeft hem enorm aangegrepen. Hij heeft hierover jarenlang gezweven (net als zijn vader). Dat zwijgen heeft mij ertoe aangezet om een boek over de Tweede Wereldoorlog te schrijven: Getreinde Wanhoop (uitgeverij Houtekiet en later heruitgegeven door uitgeverij Abimo).

Mijn vader wil in Antwerpen graag een V-bom wandeling uitwerken. Hij zou graag hebben dat ik die wandeling gids. (Ik heb ervaring met themawandelingen in de stad Antwerpen. Om deze mail niet te lang te maken verwijs ik graag naar mijn webpagina: http://www.dirkdobbeleers.be/?page_id=116)

Ik weet natuurlijk niet hoe oud u bent, beschouw deze mail dus als een kennismaking. Mogelijk volgt er niets uit, maar misschien kan hier ook iets moois uitgroeien. Hoewel ik denk dat u zich wil beperken tot Hoboken, wil ik deze mail toch sturen.

We zien wel of er iets zinvols en interessants kan uit voortkomen.

Met vriendelijke groet,

Dirk Dobbeleers, zoon van Wim (Wilfried) Dobbeleers.

VIC BOYENS (ANTWERPEN) VIA E-MAIL

Hallo allemaal ...

Ik las uw artikel in de Gazet van Antwerpen van zaterdag 31 augustus.

Als fervent verzamelaar van boeken over alles wat met de geschiedenis van Antwerpen te maken heeft, deed ik in mijn bibliotheek speciaal de moeite om eens na te gaan wat U eventueel kan helpen bij uw opzoekingen.

Waarschijnlijk zal wat volgt U wellicht bekend in de oren klinken ... maar alle baten kunnen helpen ...

Het eerste boek dat mij opviel was "Gemarteld Antwerpen" geschreven door Jan De Schuijter met tekeningen van Gaston Schuermans , en uitgegeven in 1945 door "De Palm" (Antwerpen).

Het bevat achteraan o.a. een volledige lijst "Vlieg bommen neergekomen op het grondgebied van groot Antwerpen".

Ook die van Hoboken staan daarin allemaal vermeld.

Dan bestaat ook nog "Antwerpen onder V1 + V2", een fotoalbum met meer dan 100 foto's van Louis Van Cauwenbergh en verschenen in 1945 bij uitgeverij "Ontwikkeling" (Antwerpen).

En dan zijn we aan de persoonlijke verhalen ...

Zo kan ik U ook nog meegeven dat ik zelf getuige was van het neerkomen van een V2 op het voormalige bij-terrein van Royal Berchem Sport, toen nog genaamd het terrein "De Koninck", en dit op een plaats die nu volgebouwd is.

We trinden op terrein B (in die tijd nog vlak over het huidige hoofdterrein), toen één van mijn kameraden-medespelertjes (wij speelden bij de "allerkleinsten" en waren dus zowat 8 à 9 jaar oud) bij het "koppen" plots riep : "Kijk ... ginder komt "precies" iets uit de lucht gevallen ...".

Dat iets was een naar ons leek rond donkergrijs bolletje dat alsmear groter werd en korte tijd later een enorme put verzaakte op nauwelijks 100 m van waar wij stonden.

Een enorme luchtdruk was even voelbaar.

Maar gehoord ... neen ... het bleek volkomen geluidloos.

Ik herinner me nog dat we de wijze raad van onze trainer in de wind sloegen en als op commando met bijna alle spelertjes naar de plaats des onheils renden ...

Een enorme krater gaapte ons toe met een diameter van een kleine twintig meter en met een diepe put van toch ook zo'n twaalf tot vijftien meter.

Een klein beetje rookontwikkeling was nog alles wat we zagen van wat in feite het overschot van een enorme raket had moeten zijn ... en die dan gelukkig zelfs weinig schade had aangericht. Nu is het daar volgebouwd ... toen waren het nog velden.

Die V2 geluidloos ... ja ... het was wel heel wat anders toen een V1 ons huis laag overvloog met een donderend geluid en met een vlamvend startstuk achteraan.

Ik stond juist achteraan onze woning op het terras en hield het natuurlijk in het oog.

Even verder stopte het geluid plots ... en toen viel die V1 niet zo ver van bij ons thuis in de Houtemstraat in Berchem steil naar beneden en richtte zeer grote schade aan zoals naderhand bleek.

Met een tijdje daarvoor nog het grote bombardement en de vernielingen van 5 april 1943 op Oude God en de dood van mijn oom aldaar, was de schrik bij mijn vader en moeder er toen wel hard ingeslopen en was er zelfs even spraak om héél ver van Antwerpen weg te gaan verhuizen.

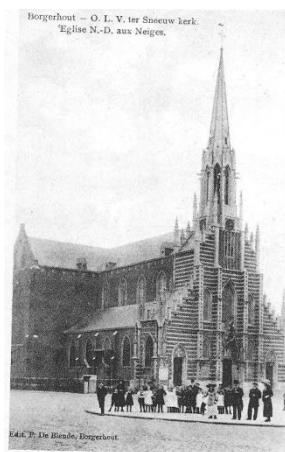
Voilà ... het was wel niet allemaal specifiek over de gemeente, nu het district Hoboken, maar ik hoop dat U het toch aangenaam om lezen vond ...

Toffe groetjes voor iedereen van de Heemkundige Kring Hobuechen 1135 (Oud Regime !) en veel succes met alles wat U doet ...

Vic Boyens

ANDREAS JAQUET VIA E-MAIL

Hello

ziehier het wondermooie kerkje van OLV ter sneeuw te Borgerhout dat door een v bom volkomen werd weggevaagd.

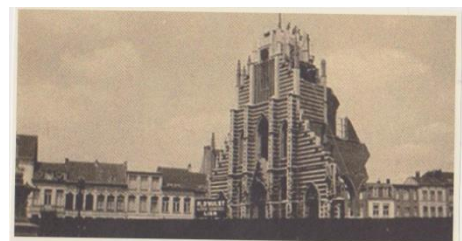
Foto 1 toont hoe het was, en foto 2 werd genomen tijdens de verdere afbraak.

Op een oude foto ziet men niet hoe mooi het was, maar stel u voor: de torenspits en de daken waren bronsgroen. Verder waren er nog de witte (speklagen)afgewisseld met rode baksteen.

Wat ik steeds vreemd gevonden heb :Tijdens de oorlogsjaren zaten de kerken steeds bomvol,

maar op het moment van de inslag was er om de een of andere reden geen dienst, en voor zover ik weet was dit de enige bominslag waarbij niet een slachtoffer te betreuren viel.

Groetjes Andreas

ONBEKEND UIT HOBOKEN, GEBOREN 1933

De eerste V1 bom is gevallen in Antwerpen in de Schilderstraat op 13 oktober 1944 (het was mijn vaders verjaardag). Wij stonden met enkele geburen op straat een babbeltje te doen. Er kwam een man naar ons toe en zei: "Mensen wat er nu gebeurd is in Antwerpen weet ik niet, maar ik kom nu juist te voet van de Schilderstraat en daar zijn verschillende huizen kapot en een aantal mensen zijn er dood. Her is erg wat daar is voorgevallen".

Op een avond, ik was op de straat aan het spelen met een vriendinneke (wij waren ongeveer 12 jaar). Ineens werd het heel licht. We hoorden niks, opeens een harde ontploffing. Toen is er een V2 op de blokken van het Kiel gevallen, er waren verscheidene doden.

VERHAEREN CHARLES VIA E-MAIL

Mijn verhaal had niet plaats in Hoboken, maar op het Kiel, niet ver verwijderd.

Na het bombardement van "Oudegod" Erla Fabrieken, waarbij ons huis vernield was, vonden we een woonst op "het Kiel" in de Luxemburgstraat. Ik was op dat moment 8 jaar.

Op een avond, wij zaten juist aan tafel, hoorden we het specifieke geluid van een V1 bom. Mijn ouders liepen naar de voorkant van de woning en zagen de V1 bom sputterend voorbij komen, richting Hoboken.

Aan de achterzijde van de woning zagen we deze terug en tot onze verbazing maakte de bom een bocht en viel neer op de jeugdherberg tussen "Tentoonstellinglaan" nu "Camille Huysmanslaan" en de Boomssteenweg, daar waar nu de "Jan De Voslei" zich bevindt.

Vermits de jeugdherberg vol zat met jongeren waren de gevolgen verschrikkelijk.

*Verhaeren Charles
Roodborstjeslaan 5
2070 Zwijndrecht*